

denne Paragraph. Dette blev saaledes navnlig fremhævet af en berømt Jurist, der nu er bortgaaet, nemlig af Geheimeraad Drsted, som gjorde gjældende med Hensyn til hine Ord, at „naar det blot hedder, at vedkommende Things Samtykke behøves, kunde det have Udseende af, at det beroede paa dets Wilkaarlighed; men naar der er en Regel, om endog ikke af en nsgie bestemt Natur, hvorefter Thinget har at tage sin Beslutning, bliver den ligesaa lidet wilkaarlig som andre Domme eller Beslutninger.“ Han oplyste det noget nærmere, idet han tilspøiede: „Forsamlingen vil da betragte Sagen fra en anden Side, end om det ligefrem var indstillet til dens **Forgodtbefindende**, om den Paagjældende skulde være Tiltale underkastet eller ikke. I saa Fald vilde det Overeensstemmelse eller Uovereensstemmelse med Fleerhedens politiske Anskuelser faae altfor megen Indflydelse paa Udsaldet, ligesom **Delicatessehensyn** og vilde kunne faae en for stor Indvirkning. De af Forsamlingens Medlemmer, som kunde have Tilbøjelighed til at gaae til det Øverste i at give deres Vidensfaber Lust eller for at vinde et Parties lydelige Bisald, vilde da og snarere holde Maade“. Det var paa Grund heraf, at han, som daværende Rigsdagsmand, foreslog et Tillæg til Paragraphen, der skulde lyde saaledes: „hvilket Samtykke dog ei bør nægtes, naar Nogen aabenbart har overstredet Grændserne for den Frimodighed i at hyltre sin Mening, som hans Sald maa hjemle ham;“ men ved Afstemningen i den grundlovgivende Rigsforsamling blev dette Forslag forkastet. Reglen blev saaledes staaende i sin Ubestemthed, man har hverken Yttringer om, hvorledes det skulde forstaaes af det Ministeriums Medlemmer, som forelagde Grundloven; ikke heller er der ved den grundlovgivende Rigsforsamlings Forhandlinger tilspøiet nogen Regel, hvorefter man kunde rette sig.

Man er altsaa alene anvist til at henholde sig til, hvad der ligger i Sagens Natur. Den nævnte ansete Mand meente nu vistnok dengang, at det maatte ligge i Sagens Natur, at man kunde drages til Ansvar udenfor Thinget, naar nogen Rigsdagsmand gjorde, som han udtrykte sig, „nærgaaende, uhjemlede Bestyrlinger mod

en Medborgers Ære“; men det forekommer mig, at saaledes i hele sin Minideligbed lader dette sig dog vanskelig forsvare. Jeg tager for det Første Hensyn til Erfaringen. Der er vistnok flere i denne Sal, som fulgte med lignende Forhold i andre Lande før 1848, og de ville da kunne erindre, hvorledes det andetsteds har ført til store Misligheder, naar man uden videre Betænkelighed har villet tillade Sag anlagt imod Folkerepræsentanter i Anledning af deres Yttringer som saadanne. Det har saaledes været Tilfældet i Tydskland, til Exempel i Würtemberg, da det blev tilladt at anlægge Sag imod den ansete Deputerede List, eller i Baden, da det blev tilladt at anlægge Sag imod den Deputerede Welcker, hvor der navnlig viste sig den Mislighed, at Klageren citerede flere Medlemmer af Forsamlingen som Vidner i Anledning af de Yttringer, som vare faldne. Jeg troer ogsaa, at det ligger i en repræsentativ Forsamlings Væsen, at naar det skulde gjælde som Regel, at Enhver, der sølte sig fornærmet, blot kunde henvende sig til Thinget og da uden nogen Vanskelighed faae Tilladelse til at tiltale en Folkerepræsentant, vilde det for stor Wilkaarlighed finde Steb paa Grund af disse Forsamlings Oprindelse og vejlende Bestaffenhed, i alt Fald naar der ikke fra først af er betinget en kvalificeret Majoritet, som Tilfældet t. Ex. er i Sverrig, hvor $\frac{5}{6}$ af hver Stand maa være enig, naar Standen skal tillade et af sine Medlemmer tiltalt uden for sig. Men isærdeleshed tager jeg dog Hensyn til den næstfølgende § i Grundloven, til § 63, der angaaer Ministrenes Forhold til Discussionen, idet der her bestemmes, at de skulle være Forretningsordenen underkastede. Som Enhver veed, behøve Ministrene ikke at være Medlemmer af Thinget, og naar de ikke ere det, kunne de ikke deeltage i Valget af Formænd, men dog er Grundloven her gaaet ud fra den Forudsætning, at ogsaa de maae have et tilstrækkeligt Værn ved den Dom, der ligger i Formandens Udøvelse af Forretningsordenen. Naar man derhos betænker, at Ministrene ikke faa sjældent, og maaskee mere end nogen Anden, ere udsatte for Angreb, som vel kunde synes dem at være stødende eller fornærmende, saa synes deri at ligge, at man i Aarene 1848—49, da